

Jonas Vermeulen spuwt een aanstekelijke scheldtirade uit in ‘Walden’

Jonas Vermeulen gaat Henry David Thoreau achterna. — © Charlotte Bouckaert
Kan een 19de-eeuws ecomanifest een meeslepend schelddicht worden over de ijdelheid van de mens? Jazeker, bewijst Jonas Vermeulen met het jazzy *Walden*.

Charlotte De Somviele

Zaterdag 7 oktober 2023 om 03:00

WALDEN

Nog tot en met 30 november op tournee. Alle speeldata via www.huubcolla.be

Jonas Vermeulen heeft veel gezichten. Waar hij zich in *Zillion* nog een weg door het leven snoof als nachtclubbaas Frank Verstraeten, keert hij zich in *Walden* net radicaal af van alle extase. Geïnspireerd door de Amerikaanse filosoof Henry David Thoreau trekt de Antwerpse acteur zich in zijn theatermonoloog terug uit de maatschappij, in de geromantiseerde eenzaamheid van de natuur.

Jonas Vermeulen. — © Charlotte Bouckaert

Uit een interview in *De Morgen* kunnen we afleiden dat Vermeulen zich meer verwant voelt met Thoreau dan met Verstraeten. En dat voel je ook aan de bezetenheid waarmee hij zijn aanstekelijke scheldtirade over ons uitspuwt. Kop van Jut zijn de ‘vreemde beestjes uit wier bakkes de meest ranzige kwijl en onzin druipen’ en die uit ijdelheid hun tuin kaalstrippen naar hun eigen gladde evenbeeld. Ze krijgen een gezicht in zijn twee buurmannen: een narcist (‘de rechtse’) en een pseudo-intellectuele jazzmuzikant (‘de linkse’).

Vermeulen, opgeleid als kleinkunstenaar, balt zijn maatschappelijke onvrede in een monoloog vol geestige rijmelarij in sappig Kempisch en bewust archaisch dialect. Denk: iets tussen spoken word en stand-up in, Paul Van Ostaijen meets Alex Agnew. De toon is soms lichtvoetig jazzy, soms snedig als punkrock, soms mijmerend als Chopin.

Mooi is het gebruik van een digitale microscoopcamera, waarmee Vermeulen met behulp van poedersuiker, een glas water met kleurstof, de minuscule stofjes in de lucht of zijn eigen huid poëtische natuurlandschappen maakt op een wit doek. Wie het complexe DNA van al die materie ziet, kan nog moeilijk volhouden dat de mens de maat der dingen is. Of zoals Vermeulen het zelf zegt: ‘t Is al ‘t zelfde, dezelfde mechaniek, met dezelfde hectiek.’ Met dit knap gecomponeerde taalbommetje houdt Vermeulen moeiteloos het publiek aan zijn lippen. Ondanks de meeslepende vorm overtuigt *Walden* echter niet helemaal. Tussen de snelle narratieve bochten en dito filosofische vragen blijft het soms gissen wat er nu echt op het spel staat voor Vermeulen en waar het conflict en de woede van zijn personage nu werkelijk in schuilt. De maatschappijkritiek wordt nooit voldragen. Engageren of onthechten, het blijft een wezenlijke vraag, maar hier overstijgt ze de parabel niet genoeg.